

Frihedskæmper Tage Nielsen

Bevaringsværdigt gravsted og mindesten

Den 24. april 1945 stod der en dødsannonce i Skive Folkeblad: ”Vor kære søn, broder og svoger Tage Marius Nielsen, er afgang ved døden. Bækkevej, Skive, d. 24. april 1945. På familiens vegne: Emilie og M. Nielsen.”

Bag annoncen skjuler sig et tragisk dødsfald her knap 14 dage før, befrielsesbudskabet lød i den engelske radio den 4. maj 1945 om aftenen. I kirkebogen for Skive sogn står der om dødsfaldet: ”Et sted ude på Ørum Hede blev afdøde skudt fra en flyvemaskine, og han var død ved ankomsten til Skive Sygehus. Han var en af de patrioter, der gav sit liv i kampen for Danmarks frihed”.

Den døde patriot var den 29-årige lagerekspedient Tage Nielsen (26. februar 1916-24. april 1945). Han var søn af bagermester Morten Nielsen og Emilie Nielsen, Bækkevej i Skive. Tage Nielsen var ansat hos Selchous Jernforretning i Skive og boede på Havnevej 32, ikke langt fra forældrene. Han var ugift.

Det rygtedes hurtigt i Skive, hvad der skjulte bag den lille annonce i Folkebladet. Først den 5. maj kunne Folkebladet fortælle om begravelsen den 29. april: ”Aldrig er der set en sådan deltagelse ved en begravelse i Skive. Den gamle kirke var mere end fyldt, og udenfor stod i hundredvis af tavse mennesker. Et hav af blomster og store, lå smukke kranse lå fra den dannebrogssvøbte kiste og ned gennem kirken.”

Den 23. april 1945 om aftenen var 18 frihedskæmpere fra Skive og Ørum på Ørum Hede, som var et af de steder på Skiveegnen, der blev anvendt til nedtagning af våben under 2. verdenskrig. Det var tredje gang, der skulle tages våben ned på pladsen, og de to første gange var det gået godt. En af frihedskæmperne var smedemester Aage Bertelsen, Ørum. Han var medlem af Ørum-gruppen, som var blevet oprettet i begyndelsen af 1945 af Tage Nielsens bror, Haagen Nielsen. Aage Bertelsen fortalte i 1952 om Tage Nielsens død: ”Der var kommet en ”hilsen” fra England, så vi vidste, at våbnene var på vej ... Vi så også snart den engelske flyver komme, men blev hurtigt klar over, at noget var galt. Fire mand – den ene var Tage Nielsen – signalerede med de elektriske lygter til den, men den smed ikke sin våbenlast. Snart efter forstod vi hvorfor. En tysk maskine var efter den. Vi holdt op med at blinke – kun Tage Nielsen nåede ikke at holde op, før det var for sent. ... Den tyske flyver vidste nu, hvad der foregik på Ørum Hede. Den åbnede ild med sine maskinkanoner mod lysmålet på jorden. ... Tyskeren sigtede efter Tage Nielsens lys, og den ramte. Det varede kun sekunder, men da den holdt op, var Tage Nielsen døende. Han slæbte sig dels ved egen hjælp og dels støttet af kammeraterne hen til det granhegn, hvor nu mindestenen er rejst, og her udåndede han.”

Tage Nielsens kammerater ønskede at opstille en mindesten for Tage Nielsen på Ørum Hede, hvor havde mistet livet. Mindestenen, der blev hugget af stenhugger Chr. Westerby, Skive, blev afsløret ved en højtidelighed den 16. september 1945. Den blev overværet af en stor kreds af Tage Nielsens venner og familien, som kammeraterne havde specielt indbudt.

Samtidig var en komite af frihedskæmpere gået i gang med at samle penge ind til en mindesten på Tage Nielsens gravsted på Skive Kirkegård. Gårdejer Aage Sørensen, Rettrup Kjær, skænkede stenen. Den vejede 4-5 tons og lå i et dybt vandfyldt hul, så det var en besværlig opgave for Falcks Redningskorps i Skive at få den op og transporteret til Skive. Stenen blev anbragt på Jens Christensens Tømmerhandel på Østerbro, og der måtte assistance fra Falck i Viborg for at stenen rejst på Tage Nielsens gravsted.

Mindestenen blev afsløret den 22. april 1946. En par hundrede deltog i går i afsløringen. Under højtideligheden stod nedtagningsholdet, der var sammen med Tage Nielsen på Ørum Hede den skæbnesvangre nat for et år siden i morgen, æresvagt ved graven.

Mindestenens udsmykning – motiv og indskrift (et vers af Nordahl Grieg) – er tegnet af arkitekt Knud Krøll, Skive, og stenen er hugget af stenhugger Carl Emil Rasmussen, der var nevø til billedhugger Chr. Westerby, Skive.

Læs mere:

Mindestensafsløring i går på Ørum Hede for Tage Nielsen. Skive Folkeblad 17.9. 1945.

Mindestens-afsløringen på Tage Nielsens grav. Skive Folkeblad 23. april 1946.

Det natlige drama på Ørum Hede. Skive Folkeblad 7.8. 1952.

Tage Nielsen som jæger. Efter hans død lod hans kammerater i modstandsbevægelsen maleren Nikolaj Mølgaard Andersen, Skive, male et maleri efter dette foto. Maleriet blev skænket til Tage Niensens forældre.

Det sidste foto af Tage Nielsen. Det blev taget den 23. april 1945 – den sidste dag, han levede.

TAGE NIELSEN

26.2.1916 24.4.1945

Døden kan flamme som Kornmod,
Klarere ser vi end før
Hvert Liv i dens hvide Smerte
Det er de bedste som dør.